

Kehely - Gróf Andrássy Tivadar budai házának ebédlőjéhez

Kerámia- és üveggyűjtemény

Leltári szám:	51.597.1
Alkotó:	Rippl-Rónai, József (1861 - 1927) / tervező
Gyár / műhely:	Zsolnay-gyár (Pécs)
Készítés ideje:	1898
Készítés helye:	Pécs
Jelzés:	a talpon masszába nyomva: ZSOLNAY PÉCS 1 (méretszám) M, bekarcolt 5412 (fazonszám), szabálytalan pontokból álló márkajelzés (Á. 3, 2 cm) ZSOLNAY PÉCS öttorony
Anyag:	porcelánfajansz
Technika:	kézzel alakított; korongozott; redukáltan égetett eosinmáz
Méretek:	magasság: 18,4 cm szájátmérő: 8 cm talpátmérő: 7,6 cm

Hengeres korongozott formából készült a szabálytalan, könnyed, megrogyott üvegkehelyre emlékeztető műtárgy. Talpa kerek, négy borda szalad fel az elkeskenyedő, megcsavarodó nyakrészen, majd szétnyílik, hullámosan, ovális, széles kehelyformába. Mattyasovszky Zsolnay Margit írja emlékiratában, hogy a pécsi gyárban Rippl „indította meg a szecessziós virág alakú csészék és vázák sorozatát.” (Zsolnay 1975, 185.). Rippl nem papíron tervezett, hanem az „artiste” és az „artisan” együttes munkájának gyakorlatát követve, feltehetően személyesen irányította a Zsolnay gyári bravúros korongosokat. Az a tény, hogy ugyanezen időben, 1897-1898-ban, Wiesbadenban, F. Zitzmann üvegfúvó műhelyében a pécsi munkákkal párhuzamosan készítette el az Andrássy ebédlő hasonló karakterű üvegekelyheit, biztossá teszi Rippl szellemi szerzőségét. Ez a kehely, spontán formálásával, az egyetlen máz lilás-kék-vörös színárnyalataival, a maga természetes egyszerűségében merészebb alkotás, mint a vörös-aranyoszöld tulipánok, amelyekből a Zsolnay gyár rendkívül változatos formacsaládot alakított ki. Saját korábbi, 1880 körüli vázáit is átalakítva, 1897-98 fordulójától folyamatosan tovább variálta, fejlesztette Rippl ötleteit.

Irodalom

- Csenkey Éva, Hárs Éva, Weiler Árpád: *Zsolnay. A gyűjtők könyve*. Corvina Kiadó, Budapest, 2003. - Nr. 54.
- Szerk.: Szilágyi András, Horányi Éva: *Szecesszió. A 20. század hajnala. (Az európai iparművészet korszakai.)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1996. - Nr. 9.73. (Csenkey Éva)
- Zsolnay Teréz, Mattyasovszky Margit, Sikota Győző: *Zsolnay. A gyár és a család története 1863-1948; A gyár története 1948-1973*. Budapest, 1975. - 185.

